

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Pardubice

Inspekční zpráva

Základní škola Březová nad Svitavou, okres Svitavy

Nám. O. Blažka 15, 569 02 Březová nad Svitavou

Identifikátor: 600 100 642

Zřizovatel: Obec Březová nad Svitavou, nám. O. Blažka, 569 02 Březová nad Svitavou

Školský úřad Svitavy, Lanškrounská 1, 568 02 Svitavy

Termín konání orientační inspekce: 15. 11. - 18. 11. 1999

Čj.	104 462/99-2713
Signatura	oj4ct101

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávání v 1. - 5. ročníku

Při hospitační činnosti byly sledovány hodiny českého jazyka, matematiky, vlastivědy a přírodovědy.

Časová dotace jednotlivých předmětů odpovídá učebnímu plánu vzdělávacího programu Obecná škola. Náplň učiva sledovaných hodin vycházela z učebních osnov, téma hodin ve dvou vyučovacích jednotkách neodpovídalo časovým tematickým plánům. Předkládané učivo vhodně navazovalo na probrané lekce. Výukové cíle byly stanoveny s ohledem na aktuální stav třídy. Všichni vyučující jsou informováni o žácích se specifickými poruchami učení a chování.

Tři vyučující mají příslušnou odbornou i pedagogickou způsobilost, dvě učitelky mají střední pedagogické vzdělání (vychovatelky). Jedna z kvalifikovaných vyučujících je důchodkyně. Učebny jsou uspořádány v souladu s činnostmi na 1. stupni, jejich vybavení je funkční a přiměřené věku žáků. Při výuce byly používány nové aktualizované učebnice a učební texty, většinou v ucelených řadách jednoho nakladatelství. Z učebních pomůcek byly nejčastěji využívány mapy a nástěnné obrazy, didaktická technika použita nebyla. Všechny učebny i prostory chodeb jsou vyzdobeny pracemi žáků, prostředí celkově působí estetickým dojmem. Dodržování psychohygienických zásad v hodinách bylo na rozdílné úrovni - v některých bylo zařazeno množství relaxačních činností, v několika zcela absentovaly. Tempo většiny hodin bylo úměrné věku žáků.

Struktura hodin měla rozdílnou úroveň. Část hodin se vyznačovala dobrou organizací, množstvím připravených činností a pestrými formami práce. V hodinách byla využita dramatická výchova, žáci byli aktivizováni činnostním přístupem k výuce. Předkládané učivo bylo přiměřeně náročné, plynule navazovalo na předcházející lekce. Bylo zopakováno a procvičeno množství jevů, bylo rozvíjeno vyjadřování žáků. Vyučovací čas byl efektivně využit, relaxační části vhodně prolínaly procvičování učiva i výklad nové látky. Zájem žáků o předmět byl posilován soutěživými a hravými činnostmi. Výrazný projev některých učitelek s vytvářením radostné nálady žáky povzbuzoval k aktivitě. V několika hodinách se projevilo neefektivní řízení výuky s nejasnými pokyny a nevhodnou organizací práce. Zcela chyběla aktivizace žáků zajímavými činnostmi, možnost vlastního vyjádření žáka byla minimální. Nezáživné opakování učiva formou otázek učitelky přispělo k malému zájmu žáků o učivo. Zbytečně dlouhé jsou zápisy učiva v sešitech žáků.

Úroveň motivace žáků v hodinách byla opět rozdílná. V některých hodinách byla zařazována kvalitní motivace úvodní i v průběhu hodin. Vyučující využily příklady z praxe a mezipředmětové vztahy, žáci měli bohatou možnost vyjádření vlastních zážitků a zkušeností. Po výkladu nové látky bylo ověřováno pochopení obsahu, opakování a procvičování učiva probíhalo v návaznosti na probrané lekce. Při řešení samostatných úloh byla zvláště slabším žákům poskytována pomoc učitelky. Průběžné hodnocení práce žáků při výuce i v závěru hodin mělo charakter pozitivní motivace, byla oceňována snaha a pokrok. V několika hodinách však úvodní i průběžná motivace žáků byla minimální nebo chyběla zcela.

Komunikace většiny učitelek se žáky byla založena na vzájemné důvěře a přirozené autoritě vyučujících. V některých hodinách byly rozvíjeny komunikativní schopnosti žáků, byl vytvářen prostor pro diskusi, bylo podporováno sebevědomí žáků. Chování žáků bylo slušné a ohleduplné, jsou vedeni ke vzájemné úctě a toleranci. Vztah žáků k výuce byl na rozdílné úrovni, většinou se odvíjel od osobnosti vyučujících.

Plánování a příprava výuky je velmi dobrá.

Personální podmínky výuky jsou dobré, materiální podmínky velmi dobré.

Organizace, formy a metody výuky mají celkově průměrnou úroveň.

Motivace a hodnocení, interakce a komunikace jsou dobré.

Celkově je úroveň výuky sledovaných předmětů dobrá.

Přírodovědné předměty v 6. - 9. ročníku (chemie, přírodopis)

Časová dotace v předmětech přírodopis a chemie odpovídá učebním plánům, tematické plány jsou v souladu s osnovami předmětu. Kontinuita výuky mezi jednotlivými třídami je zajištěna. Výukové cíle jsou přiměřené a odpovídají standardu učiva základní školy. Plánované cíle respektují didaktické zásady. Všechny hospitované hodiny byly vyučujícími připraveny.

100 % hodin chemie a 40 % hodin přírodopisu je vyučováno bez odborné způsobilosti. Psychohygienické podmínky výuky byly velmi příznivé. Výuka probíhá ve třídách. Kabinety jsou vybaveny dostatečným množstvím pomůcek i odbornou literaturou. Přírodniny, které jsou konzervovány v roztocích, jsou částečně vyschlé.

Ve všech sledovaných hodinách byly účelně využívány pomůcky, didaktická technika i další zdroje informací. Učivo bylo žákům předkládáno v logických souvislostech, důraz byl kladen na mezipředmětové vztahy. Metody práce byly efektivní, žákům byl vytvářen prostor pro individuální i skupinové práce, pro samostatné a aktivní učení. Učivo bylo interpretováno věcně správně. Organizace výuky umožňovala všem žákům úspěšné uplatnění i práci individuálním tempem.

Všechny hospitované hodiny se vyznačovaly vstupní motivací žáků. Výchozí znalosti byly prověřovány. Učivo bylo aktualizováno, žákům byly uváděny i příklady z praxe. Pochvaly žáků navozovaly pozitivní atmosféru ve třídách. V závěru hodin nechybělo ověřování pochopení látky a zhodnocení výkonů žáků.

Ve všech sledovaných hodinách byla respektována osobnost žáků. Byl vytvářen prostor pro diskusi, myšlenky žáků byly vyučujícími rozvíjeny. Žáci prokázali ve sledovaných hodinách pozitivní vztah k výuce a dovednost samostatně tvořivě pracovat.

Podmínky výuky chemie a přírodopisu jsou průměrné, plánování a příprava výuky, organizace formy a metody výuky, motivace a hodnocení, interakce a komunikace jsou vynikající.

Výuka sledovaných hodin chemie a přírodopisu je vynikající.

Zeměpis

Učební plán a počty vyučovacích hodin v 6. - 8. ročníku odpovídají vzdělávacímu programu Obecná škola čj. 12035/97-20. Žáci 6. a 8. ročníku mají jednu hodinu zeměpisu za týden, žáci 7. ročníku dvě hodiny za týden. V 9. ročníku se vyučuje podle upraveného vzdělávacího dokumentu čj. 18730/91-20 s dvouhodinovou dotací za týden. Volitelné a nepovinné předměty se zaměřením na rozšíření učiva zeměpisu se ve škole nevyučují.

Předmět je vyučován v kmenových třídách učitelkou s pedagogickou a odbornou způsobilostí.

Vybavení kabinetu zeměpisu je dobré. Vyučující má dostatek vhodných nástěnných map a ostatních geografických pomůcek. Nedostatečné je vybavení žakovskými atlasy, žáci 7. třídy nemají k dispozici atlasy stejného vydání.

Všechny sledované hodiny měly vynikající úroveň, učitelka využívala slepé mapy, nástěnné mapy, žakovské atlasy i vhodný aktuální obrazový materiál. Opakování předchozího učiva s celou třídou bylo vysoce efektivní a pro žáky zajímavé. V této části hodin byl patrný individuální přístup vyučující ke svým žákům.

Žáci měli možnost učivo doplňovat o své praktické znalosti a zkušenosti. Hospitované vyučovací hodiny měly pracovní charakter, učitelka v nich často využívala práci ve dvojicích a větších skupinách. Žáci respektovali a se zájmem plnili jasné a srozumitelné pokyny učitelky, aktivní práci žáků v hodinách podporovalo pozitivní hodnocení jejich činnosti. Kontrolní srovnávací testy u žáků 9. ročníku potvrdily velmi dobré znalosti zeměpisného učiva (celkem 73 % žáků v zadaném testu uspělo).

Plánování a příprava výuky je vynikající.

Podmínky výuky jsou dobré.

Organizace, formy a metody výuky jsou vynikající.

Motivace a hodnocení, interakce a komunikace mezi žáky navzájem a mezi žáky a učitelkou jsou vynikající.

Celkově je výuka zeměpisu ve škole vynikající.

Tělesná výchova (6. - 9. ročník)

Ve škole se vyučují v 6. až 9. ročníku dvě vyučovací hodiny tělesné výchovy za týden. V jednotlivých ročnících je výuka děvčat a chlapců společná pod vedením jedné vyučující. Učí se především základní pohybová průprava a míčové hry. Pro výuku gymnastiky má škola podmínky omezené. Volitelný nebo nepovinný předmět se zaměřením na tělesnou výchovu ve škole vyučován není. Škola umožňuje žákům a žákyním 8. a 9. ročníků aktivní účast v kroužcích kondičního posilování v nově vybudované a velmi dobře vybavené školní posilovně.

Všechny hodiny tělesné výchovy vyučuje pedagog s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Pro výuku tělesné výchovy má škola k dispozici pouze menší tělocvičnu s nevyhovujícím odděleným prostorem pro nářadí, který je vlhký a nevětraný. Je v něm uloženo i nářadí, které se nedá pro výuku tělesné výchovy používat. Pro nácvik atletických disciplín má škola špatné podmínky.

Psychohygienické podmínky jsou nevyhovující, při hospitovaných hodinách se chlapci převlékali na hodiny tělesné výchovy v kmenových třídách a děvčata na WC školy. Kabinet tělesné výchovy není dostatečně vybaven. Chybí především dostatek vhodných míčů na odbíjenou (nácvik hodů a chytání míčů, základy odbíjené). V kabinetě jsou uloženy i vyřazené a poškozené míče.

Ve sledovaných hodinách se vyučující zaměřila na základní pohybovou přípravu, na gymnastická cvičení na žíněnkách, přeskok a míčové hry. Individuální přístup k žákům vzhledem k jejich rozdílným fyziologickým dispozicím byl méně patrný. Tematické plány učiva odpovídají materiálním podmínkám školy.

Organizace výuky neumožňovala vždy dostatečnou pohybovou aktivitu žáků v hodině. Kladný přístup vyučující k žákům a pozitivní hodnocení jejich výkonů nebyl vždy z jejich strany dostatečně akceptován. Škola se pravidelně zúčastňuje vybraných sportovních soutěží v rámci okresu (Pohár Českého rozhlasu, halová kopaná, malá kopaná, běh mládeže, přespolní běh, vybíjená).

Plánování a příprava výuky má dobrou úroveň.

Podmínky výuky jsou ještě vyhovující.

Organizace, formy a metody výuky jsou dobré.

Motivace a hodnocení, interakce a komunikace jsou dobré.

Celkově má výuka tělesné výchovy průměrnou úroveň.

Hodnocení kvality vzdělávání

Na základě hodnocení 16 hodin hospitací v 7 předmětech, studia pedagogické dokumentace a na základě rozhovorů s vyučujícími je kvalita vzdělávání hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Hlavním koncepčním záměrem vedení školy je realizace vzdělávacího programu Obecná škola i na II. stupni základní školy. V současné době se však záměr daří jen obtížně plnit vzhledem k nestabilizaci učitelského sboru. V oblasti ekonomické se ředitelka školy snaží rozvíjet vedlejší hospodářskou činnost a následně získané finanční prostředky využívat ke zkvalitnění vybavení školy.

Pro školní rok 1999/2000 má ředitelka vypracovaný plán práce, který obecně popisuje činnost školy. Součástí plánu práce jsou jeho přílohy, které ve většině případů konkretizují obecně formulované úkoly. Plán pedagogických rad obsahuje termíny a konkrétní body jednání.

Výuka probíhá podle schváleného vzdělávacího programu Obecná škola. Na I. stupni se vyučuje nepovinný předmět sborový zpěv, zdravotní tělesná výchova a náboženství, na II. stupni mají žáci 6. - 8. ročníku jednu hodinu prohloubeného výkladu (dějepis - 6. ročník, fyziku - 7. ročník a chemii - 8. ročník). Jako volitelné předměty se vyučují literární výchova, matematické praktikum, pěstitelská výchova, vedení domácnosti a příprava pokrmů, technická praktika a technické kreslení. Základy práce s počítačem jsou jako nepovinný předmět zařazeny pro žáky 6. a 7. ročníku.

Pro 3 žáky se specifickými poruchami učení a chování jsou zpracovány individuální vzdělávací plány, rodiče však s těmito plány nejsou prokazatelně seznámeni.

Plánování je hodnoceno jako dobré.

Organizování

Organizace vzdělávacího a výchovného procesu i provozu školy má stanovena pravidla fungování a umožňuje dobré řízení školy. Kompetence pracovníků jsou vymezeny. Příslušné pravomoci jsou delegovány na zástupkyni ředitelky školy, vedoucí vychovatelku a hospodářku školy. Poradním orgánem ředitelky je „Rozšířené vedení školy“, které se schází čtyřikrát za rok. Jeho členy jsou vedoucí předmětových komisí, výchovná poradkyně, vedoucí vychovatelka a zástupkyně ředitelky.

Všichni pracovníci školy mají přístup k potřebným informacím, které jsou předávány prostřednictvím informační tabule ve sborovně, aktuální věci jsou s vyučujícími projednány ředitelkou osobně. Pro informaci široké veřejnosti o činnosti školy slouží školní časopis, který je pravidelně vydáván jedenkrát za měsíc. V průběhu školního roku je pořádán „Den otevřených dveří“, který navštěvují převážně rodiče žáků 1. až 5. ročníků. Pro rodiče jsou v průběhu školního roku uskutečňovány pravidelné třídní schůzky. Spolupráce s rodiči je zajišťována přes třídní důvěrníky. Návrhy a připomínky vedení školy akceptuje a podle možností vychází rodičům vstříc (změna výuky německého jazyka na anglický). Výroční zpráva obsahuje všechny náležitosti, je přehledná a je v ní dostatek informací o práci školy. Nedostatkem je absence porovnání činnosti školy s předcházejícími školními roky.

Organizování je hodnoceno velmi dobře.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitelka školy preferuje osobní kontakt a otevřenost v jednání, problémy se snaží řešit bez větší časové prodlevy. Podporuje učitele v jejich aktivní práci pro školu - výstava žákovských prací v Obecním domě, pořádání dětského dne, jarní a vánoční besídky, velikonoční výstava, vydávání pamětních listů pro žáky 9. ročníků. Učitelé se podílejí i na vedení zájmových kroužků ve škole.

Vyučující bez dostatečné odborné a pedagogické způsobilosti mají přiděleny uvádějící učitele, kteří jim poskytují odbornou radu v otázkách organizačních a metodických. Uvádějící učitelé mají ve svých plánech uvedenou i hospitační činnost u těchto vyučujících.

Ředitelka umožňuje učitelům další vzdělávání. Podle zájmu se mohou zúčastňovat seminářů a akcí pořádaných Pedagogickým centrem v Hradci Králové nebo Službou škole ve Svitavách. Prioritou jsou akce, které obohacují výuku anglického a německého jazyka a akce podporující výměnu zkušeností z nového pojetí výuky i projektového vyučování.

Kriteria pro hodnocení pracovníků jsou přílohou ročního plánu práce školy. Ředitelka pravidelně dvakrát ročně projednává osobně s každým pracovníkem jeho pracovní výsledky a jeho činnost v rámci školy.

System vedení a motivování pracovníků je velmi dobrý.

Kontrolní mechanismy

System vnitřní kontroly práce školy je realizován na základě vypracovaného Plánu kontrolní činnosti a hospitací. Plán hospitační činnosti má obecný charakter, chybí konkrétní zaměření a rozdělení úkolů. Závěry z jednotlivých hospitací jsou vedoucími pracovníky školy projednávány s vyučujícími a písemně doloženy. Závěry z hospitační činnosti jsou v obecné rovině projednávány na pedagogických radách. Ředitelka umožňuje vyučujícím vzájemné hospitace, ty jsou však pedagogickým sborem využívány jen omezeně. Jednou za rok je po dohodě s příslušným vyučujícím provedena skupinová hospitace na I. nebo II. stupni. Dobrá je spolupráce učitelů s místní mateřskou školou. Děti z mateřské školy, budoucí žáci I. ročníku, navštěvují v měsíci červnu základní školu, učitelky I. stupně v době před zápisem mateřskou školu.

Kontrolu třídních knih, třídních výkazů a katalogových listů žáků provádí ředitelka i zástupkyně ředitelky (zdvojená kontrola). První kontrola pedagogické dokumentace se provádí v polovině měsíce září, další kontroly pravidelně po pedagogických radách. Při zjištění nedostatků jsou přijímána okamžitá opatření k nápravě. Výsledky kontrolní činnosti jsou jedním z podkladů pro stanovení výše osobních příplatků pracovníkům.

Kontrolní mechanismy školy mají dobrou úroveň.

Hodnocení kvality řízení

Celkově má kvalita řízení velmi dobrou úroveň.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- plán práce pro školní rok 1999/2000
- učební plány školy
- třídní knihy
- tematické plány učiva

- výběr žákovských sešitů a žákovských knížek
- plán kontrolní činnosti a hospitací
- plán třídních schůzek a konzultací s rodiči
- plán pedagogických rad
- plány uvádějících učitelů
- přehled nepovinných předmětů a kroužků
- minimální preventivní program
- plán práce předmětových komisí
- plán práce metodického sdružení I. stupně
- plán činnosti výchovného poradce
- rozdělení kompetencí pracovníkům školy
- kritéria pro poskytování osobních příplatků a odměn

ZÁVĚR

Pozitiva

- estetické prostředí tříd
- uplatňování netradičních forem práce v některých třídách
- vydávání školního časopisu

Negativa

- slabá motivace žáků v některých hodinách
- dlouhé zápisy v žákovský sešitech
- nedostatek vhodných míčů pro tělesnou výchovu
- chybí prostory pro převlékání žáků na tělesnou výchovu

Doporučení

V 6. - 9. ročníku vyučovat samostatně (odděleně) tělesnou výchovu chlapců a dívek.

Při inspekční činnosti nebylo zjištěno neefektivní využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu.

Na základě hodnocení kvality vzdělávání a řízení hodnotíme školu jako velmi dobrou.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektori	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. František Víšek	František Víšek v. r.
Členové týmu	Mgr. Marta Hunalová	Marta Hunalová v. r.
	Mgr. Božena Šifnerová	Šifnerová v. r.

Ve Svitavách dne 20. prosince 1999

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 27. 12. 1999

Razítko

Ředitelka školy	Podpis
Zelená Bohuslava	Zelená B. v. r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrá	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	2000-01-10	007/2000
Zřizovatel	2000-01-10	008/2000

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
/	/	bez připomínek